

8 Tdo 819/2015

Datum rozhodnutí: 25.04.2018

Dotčené předpisy: § 403 odst. 1,2 písm. a) tr. zákoníku, § 404, 405 tr. zákoníku, § 176 odst. 1 tr. ř., § 105 tr. ř., § 11 předpisu č. 36/1967Sb., § 17 o. s. ř., § 14 odst. 1 o. s. ř.

8 Tdo 819/2015-I.-104

USNESENÍ

Nejvyšší soud rozhodl v neveřejném zasedání konaném dne 25. 4. 2018 o dovolání nejvyššího státního zástupce podaném v neprospěch obviněných P. K. , L. N. , S. B. a společnosti guidemedia etc s. r. o. , se sídlem Brno, Příkop 843/4, IČ: 29282349, proti usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 23. 1. 2015, sp. zn. 8 To 489/2014, jako soudu odvolacího v trestní věci vedené u Městského soudu v Brně pod sp. zn. 8 T 21/2014, t a k t o :

Podle § 265k odst. 1 tr. ř. se zrušují usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 23. 1. 2015, sp. zn. 8 To 489/2014, a rozsudek Městského soudu v Brně ze dne 10. 9. 2014, sp. zn. 8 T 21/2014.

Podle § 265k odst. 2 tr. ř. se zrušují další rozhodnutí na zrušená rozhodnutí obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu.

Podle § 265 l odst. 1 tr. ř. a § 260 tr. ř. per analogiam se věc vrací státnímu zástupci Městského státního zastupitelství v Brně k došetření.

O d ů v o d n ě n í : I. Rozhodnutí soudů nižších stupňů

1. Rozsudkem Městského soudu v Brně ze dne 10. 9. 2014, sp. zn. 8 T 21/2014, byli obvinění P. K., L. N., S. B. a společnost guidemedia etc s. r. o., se sídlem Brno, Příkop 843/4, IČ: 29282349 (dále obviněná společnost či společnost guidemedia) podle § 226 písm. b) tr. ř. zproštěni obžaloby státního zástupce Městského státního zastupitelství v Brně ze dne 4. 3. 2014, sp. zn. 2 ZT 104/2013, protože nebylo prokázáno, že v obžalobě uvedený skutek zakládá trestné činy, jež v něm obžaloba

spatřovala, a to u obviněných P. K., L. N. a S. B. zločin založení, podpora a propagace hnutí směřujícího k potlačení práv a svobod člověka podle § 403 odst. 1, odst. 2 písm. a) tr. zákoníku a přečin popírání, zpochybňování, schvalování a ospravedlňování genocidia podle § 405 tr. zákoníku, u obviněné společnosti přečin projevu sympatií k hnutí směřujícímu k potlačení práv a svobod člověka podle § 404 tr. zákoníku a přečin popírání, zpochybňování, schvalování a ospravedlňování genocidia podle § 405 tr. zákoníku.

2. Uvedený skutek spočíval v tom, že obviněný P. K. jako jednatel společnosti guidemedia, redaktor a překladatel, obviněný L. N. jako spolupracující redaktor a grafik, obviněný S. B. jako autor komentářů v rámci nakladatelství guidemedia, a obviněná společnost guidemedia v rámci svého podnikání jednáním, spočívajícím zejména v činnosti nakladatelství a internetovém prodeji jí vydaných knih, společně vytvořili, v nákladu 10.000 kusů vydali a od 6. 12. 2012 na knižním trhu prodávali knihu Adolf Hitler Projevy , ISBN 978-80-905310-1-7, obsahující zejména osmnáct projevů Adolfa Hitlera z let 1939 až 1942, vyjadřující myšlenky a principy nacionálního socialismu, konkrétně pak mimo jiné jeho úvahy a názory ohledně údajného utlačování či masakrování německého obyvatelstva v Československu a Polsku, vyjádření sympatií k fašistickému režimu ve Španělsku a Itálii, kritiku tzv. mezinárodního židovstva a demokratických režimů v zemích tzv. Západu, a vyzdvihování úspěchů při budování nacionálního socialismu v Německu,

přičemž tyto projevy byly doprovázeny titulky a komentáři jednoznačně vyznívajících jako souhlas s obsahem těchto projevů, mající formu jakéhosi vysvětlení správnosti tehdejších názorů Adolfa Hitlera či prokázání pravdivosti jeho tehdejších tvrzení, kdy je v rámci zmíněných komentářů například tvrzeno:

- že Adolf Hitler vystupoval jako muž, který má český národ v úctě, a Německu nemůže být vytýkáno, pokud se rozpadl státní útvar Československo (viz Odpověď R., stránka 28 a násl.) kdy navazující překlad projevu A. H. je opatřen mimo jiné mezititulky Návrat Rakouska , Návrat Čech a Moravy a Vztah k českému národu ,
- že v září roku 1939 začala německá branná moc odstraňovat nesnesitelné poměry na východních hranicích Říše a ve vzduchu ležel pocit hrdosti a zadostiučinění nad tím, čeho bylo za tak krátkou dobu dosaženo na vojenském a politickém poli, že uplatnění rasových principů uzákoněných v Říši a uváděných v účinnosti taktéž na území Protektorátu

Čechy a Morava přijde konec konců k dobru i českému národu, že Německo ve svém Protektorátu Čechy a Morava nezabezpečilo pouze klid a pořádek, nýbrž především také položilo základ k novému hospodářskému rozkvětu a k dorozumění mezi oběma národy, a že Vůdcovým cílem byl i pokus o vyřešení židovské otázky na území bývalého Polska, nicméně jeho stěžejním cílem však bylo vytvoření pocitu bezpečnosti na celém kontinentě (viz Mírová výzva Anglii, stránka 142 a násl.), kdy navazující překlad projevu Adolfa Hitlera je opatřen mimo jiné mezititulky Jen žádné civilní oběti , Příčiny polské tragédie , Proč chtějí demokracie válčit či Válka je nesmyslná ,

- že osmý listopad 1932 (pozn.: tzv. Pivní puč) byl stabilně prezentován jako významný mezník v historii nacionálněsocialistického hnutí jako obraz k lepšímu, ačkoliv v následujících letech se hnutí muselo vypořádat s mnohými překážkami a dočasnými porážkami (viz Proč Anglie chce válčit a Německo budovat stránka 188 a násl.), kdy navazující překlad projevu Adolfa Hitlera je opatřen mimo jiné mezititulky O spravedlivém rozdělení světa a Německý sociální stát je nebezpečný vzor ,
- že Vůdce vysvětluje, že jeho cílem nebylo pouze vítězství nacionálně socialistického hnutí, ale toto bylo pouze prostředkem k tomu, aby mohlo být zahájeno osvobození národa, že koncentrační tábor je anglickým vynálezem, který jsme si jen přečetli v lexikonu a později okopírovali , ovšem s tím rozdílem, že Anglie poslala do těchto táborů ženy a děti (viz Odpověď na Chamberlainovy plány stránka 214 a násl.), kdy navazující překlad projevu Adolfa Hitlera je opatřen mimo jiné mezititulky Cílem bylo osvobodit německý národ a Koncentrační tábor je anglický vynález ,
- že nacionální socialismus přinesl odpověď na ideologický rozpor mezi měšťáckým třídním státem a státem proletářským, třídním, a poskytl zároveň geniální řešení, které bylo s to tento pro národ škodlivý stav odstranit (viz K 20. výročí založení NSDAP stránka 238 a násl.), kdy navazující překlad projevu Adolfa Hitlera je opatřen mimo jiné mezititulky Nacionalismus a socialismus se podařilo sjednotit , Zajištění životního prostoru ve střední Evropě a Plutokratický teror ,
- že Vůdce v roce 1940 optimisticky hleděl do budoucnosti, kdy bude možné budovat úspěšně zemi míru, práce, blahobytu a kultury (viz K dělníkům zbrojovky Borsigwerke stránka 316 a násl.),
- že Německo bylo na počátku roku 1941 příkladným sociálním státem, zatímco v západních demokraciích vládou plutokracie skládající se z několika finančních dynastií (viz Novoroční projev stránka 354 a násl.), kdy navazující překlad projevu Adolfa Hitlera je opatřen mimo jiné mezititulky Německé mírové nabídky a Nacionálně socialistické

organizace se osvědčily ,

- že na ukončení války v roce 1939 neměli zájem židovsko-demokratičtí váleční interesenti , a že Vůdce hledí roku 1941 do budoucnosti s vírou ve vítězství, neboť především mravně má Německá říše a její spojenci převahu nad kteroukoliv myslitelnou koalicí světa (viz Kdo chtěl válku na Balkáně stránka 406 a násl.), kdy navazující překlad projevu Adolfa Hitlera je opatřen mimo jiné mezititulky Odmítnutí německých mírových apelů , Židovsko-demokratický kapitál potřebuje válku a Nastolení řádu bez sobectví a egoismu ,

- že Vůdce boj na východní frontě nechtěl, že jeho program byl ve znamení mírumilovné výstavby a tvůrčí práce, přičemž nacionálně socialistická výstavba země byla teprve na počátku, ale přesto dosáhla úspěchů právě v oblastech, kde demokratický svět při řešení problémů ztroskotal (viz Důvod války s Ruskem stránka 456 a násl.), kdy navazující překlad projevu Adolfa Hitlera je opatřen mimo jiné mezititulky Mírumilovná výstavba vlasti má prioritu a Nacionálně socialistický stát se otevírá lidem ,

- že Adolf Hitler označil za inspirátory nepřátelství vůči Německu konec konců především Židy, a mezi nimi a příslušníky národů, kteří stojí na druhé straně fronty jako nepřátelé Německa, činí zásadní rozdíl (viz Boj evropských národů proti bolševismu stránka 480 a násl.), kdy navazující překlad projevu Adolfa Hitlera je opatřen mimo jiné mezititulky Rasová otázka je klíčem světových dějin a Židé v evropských národech ,

- že zatímco Roosevelt se dostal na scénu jako protekční politik a odborník na finanční spekulace, Adolf Hitler vzešel jako jednoduchý člověk z národa a síly, které Roosevelta podporovaly, a z nichž se skládal jako poradenský sbor , sestávaly z příslušníků určitého národa, proti kterým v Německu bojovali jako proti parazitním zjevům lidstva , a že Roosevelt povolal ke své podpoře elementy, které mají zájem na rozkladu a nikoli pořádku, čímž Adolf Hitler mínil americké Židy (viz Zúčtování s Rooseveltem stránka 506 a násl.), kdy navazující překlad projevu Adolfa Hitlera je opatřen mimo jiné mezititulky, že Německo brání evropské kulturní dědictví , Roosevelt a jeho Židé a Boj proti židovsko-kapitalisticko-bolševické koalici ,

- že za hybnou silou v mezinárodních vztazích viděl Adolf Hitler mezinárodní Židovstvo a ve své řeči z 30. 1. 1942 formuluje Vůdce svůj poměr k Židům nekompromisně: Válka může skončit jenom tím, že buď budou vyhubeny árijské národy, nebo Židovstvo zmizí z Evropy. (viz K 9. výročí převzetí moci stránka 552 a násl.), kdy navazující překlad projevu Adolfa Hitlera je opatřen mimo jiné mezititulky Ctíme přírodní zákony ,

Myšlenka hnutí se osvědčila a Mé velké mírové dílo ,
- že Hitler spatřuje hnací sílu protivníků v mezinárodním Židovsku a
slibuje, že nacionální socialisté se postarají o to, aby tato démonická síla
byla odhalena v celé své nebezpečnosti, a že Německo je podle Vůdce
skutečně jedinou zemí na světě, kde se uskutečňuje sociální stát (viz
Osudný boj dvou světů stránka 596 a násl.), kdy navazující překlad
projevu Adolfa Hitlera je opatřen mimo jiné mezititulky Mezinárodní Žid
je hnací silou protivníků a Jen v Německu je sociální stát .

3. Krajský soud v Brně jako soud odvolací usnesením ze dne 23. 1. 2015,
sp. zn. 8 To 489/2014 , odvolání, podané proti tomuto rozsudku soudu
prvního stupně státním zástupcem Městského státního zastupitelství v
Brně v neprospěch všech obviněných, podle § 256 tr. ř. jako nedůvodné
zamítl.

II. Dovolání nejvyššího státního zástupce a vyjádření k němu

4. Proti citovanému usnesení podal nejvyšší státní zástupce z důvodů
podle § 265b odst. 1 písm. g), l) tr. ř. v neprospěch všech jmenovaných
obviněných dovolání z důvodu, že odvolací soud nesprávně zamítl
odvolání státního zástupce proti rozsudku soudu prvního stupně, jež
obviněné zprostil obžaloby proto, že žalovaný skutek není trestným
činem, což je závěr, který spočívá na nesprávném právním posouzení.

5. Dovolatel poté, co rozvedl důvody, pro které soud prvního stupně
obviněné zprostil obžaloby, a skutečnosti, jež vedly odvolací soud k tomu,
že se s rozsudkem soudu prvního stupně ztotožnil, vysvětlil, proč
považuje názory soudů obou stupňů odůvodňující zprošťující výrok za
nesprávné. Poukázal na extrémní nesoulad, jež spatřoval v tom, že soudy
nevyvodily z pořízených důkazů závěry, které by těmto důkazům
odpovídaly, a v důsledku toho nesprávně právně posoudily jednání
obviněných jako trestně nepostižitelné. Odpovídajícím způsobem se
nevyrovnaly se závěry odborného vyjádření PhDr. Jana B. Uhlíře, Ph.D.,
historika z Vojenského ústavu Praha a znalce z oboru sociální vědy,
odvětví politologie, specializace nacismus, fašismus, neonacismus,
neofašismus, který dospěl k jednoznačnému závěru, že kniha Adolf Hitler
Projevy úmyslně manipulativním způsobem, a téměř na každé straně
propaguje nacistickou ideologii, a to způsobem, který přesně zapadá do
stylu, jakým soudobá neonacistická scéna tuto ideologii podsouvá širším
vrstvám obyvatelstva.

6. Podle dovolatele soudy nevysvětlily, proč nevyšly z uvedeného odborného vyjádření, ale nahradily ho vlastním názorem, že jde pouze o prezentaci autentického historického textu, čímž popřely současnou společenskou realitu, pokud zkonstatovaly, že neexistuje v podmínkách dnešní doby žádné živé hnutí, které by bylo založeno na klasickém německém nacismu. S odkazem na odbornou literaturu a její výklad poukázal na to, že za existující hnutí v uvedeném smyslu je možné označit hnutí, které v modifikované podobě navazuje na již neexistující hnutí, pokud využívá ideologie, symbolů, pozdravů a dalších atributů již zaniklého hnutí, a proto je třeba odlišit existující neonacistické hnutí od konkrétního nacistického hnutí v jeho historické, dnes již neexistující podobě s tím, že existenci neonacistického hnutí připouští i judikatura.

7. Za nedůvodné nejvyšší státní zástupce označil odmítnutí jeho požadavku na provedení důkazu zprávou Útvaru pro odhalování organizovaného zločinu Služby kriminální policie a vyšetřování ze dne 3. 11. 2014, č. j. UOOZ-126-72/ČJ-2014-290050, v čemž spatřoval existenci tzv. opomenutých důkazů, neboť podle něj jde o důkaz ke zjištění poměrů obviněných a jejich vztahu k pravicovým myšlenkám a hnutím. Poukázal na to, že se soudy v potřebné míře nezabývaly osobami obviněných, jejich trestní minulostí a jejich vztahy k pravicové scéně, neboť všechny obviněné lze charakterizovat jako zástupce nepříliš početné tuzemské scény tzv. alternativních vykladačů historie, zaměřených však výhradně na téma soužití německého a českého etnika jen v období první poloviny dvacátého století a druhé světové války. Tato scéna mnohdy osciluje od otevřené adorace či obhajoby nacistického Německa přes kritiku Československa až po popírání či zpochybňování genocidia. Tito ideově blízcí autoři jsou sdružováni okolo internetového blogu Náš směr, jehož správcem je obviněný S. B., užívající pseudonym L. B. Z této ideologické pozice se rovněž jmenovaní vymezují vůči historikům, ač sami formální vzdělání v oblasti historie nemají. Uvedené okolnosti mohla předmětná zpráva podle názoru dovolatele objasnit, neboť svědčí o údajích týkajících se obviněných, které by bylo možné zahrnout do úvah o subjektivní stránce, včetně zhodnocení motivu jejich jednání. Bylo proto nutné, aby odvolací soud důkaz touto podrobnou zprávou v odvolacím řízení provedl.

8. Nejvyšší státní zástupce se vymezil zejména proti názoru soudů obou stupňů, že vydání knihy s projevy Adolfa Hitlera nepropaguje žádné existující hnutí, které prokazatelně směřuje k potlačení práv a svobod

člověka nebo hlásá rasovou, etnickou, národnostní, náboženskou či třídní zášť nebo zášť vůči jiné skupině osob, neboť tímto tvrzením soudy obou stupňů popřely existenci neonacismu v České republice, který navazuje na ideje a reálnou politiku historického nacismu, tedy na politiku nacistického hnutí od konce první světové války a nacistického režimu v Německu a s ním kolaborujících subjektů, a poukázal na to, že v Česku jsou asi 4.000 militantních neonacistů. Z rozvedených důvodů shledal, že neonacistické hnutí je v současné době hnutím jednoznačně existujícím, a to jak v tuzemsku, tak i v zahraničí (viz např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 31. 1. 2012, sp. zn. 6 Tdo 1122/2011).

9. Naplnění skutkové podstaty trestného činu podle § 403 odst. 1 tr. zákoníku považoval dovolatel za prokázané odborným vyjádřením PhDr. Jana B. Uhlíře, Ph.D., který dospěl k jednoznačnému závěru, že kniha Adolf Hitler Projevy úmyslně manipulativním způsobem, a téměř na každé straně, propaguje nacistickou ideologii způsobem, který zapadá do stylu, jakým soudobá neonacistická scéna tuto ideologii podsouvá širším vrstvám obyvatelstva. Poukázal na závěry tohoto znalce, zejména pokud jde o povahu komentářů a mezititulků obsažených v knize, kdy u komentářů šlo o převzetí rozsáhlejších částí samotných projevů Adolfa Hitlera, aniž by bylo zřejmé, zda jde o citaci či vyjádření názorů komentátora, a poukázal konkrétně na výroky obsahující vedle vlastních úryvků z knihy i úvahy a domněnky samotného znalce, čímž má autor komentáře patrně na mysli útok nacistického Německa na Polsko a průběh tzv. blitzkriegu v Polsku, nebo čímž má autor komentáře pro změnu zřejmě na mysli uplatnění tzv. norimberských zákonů v protektorátu Čechy a Morava, které vedlo k perzekuci českých Židů a dalších skupin obyvatelstva , aj.

10. Nejvyšší státní zástupce považoval za nutné z obsahu mezititulků užitých v textu vlastních projevů (např. Koncentrační tábor je anglický vynález , Židovsko-demokratický kapitál potřebuje válku , Rasová otázka je klíčem světových dějin , Židé v evropských národech) a v doprovodných komentářích nalézt výroky o příslušnících určitého národa, proti kterým v Německu bojovali jako proti parazitním zjevům lidstva , dovodit, že jde o výroky zjevně antisemitského zaměření, které je nutno s ohledem na historická fakta týkající se holocaustu jednoznačně interpretovat jako ospravedlňování nacistického genocidia a jiných nacistických zločinů proti lidskosti. Dovolatel považoval za důkaz o vině obviněných i barevné a grafické zpracování knihy, protože červeno černo

bílé vyobrazení jednoznačně vychází z barev vlajky NSDAP, která se následně stala oficiální vlajkou nacistického Německa, přičemž výhradně kombinace zmíněných barev je užita i na webových stránkách obviněné společnosti (viz <http://guidemedia.cz>).

11. K subjektivní stránce zločinu podle § 403 tr. zákoníku a přečinu podle § 404 tr. zákoníku nejvyšší státní zástupce uvedl, že obvinění zcela vědomě vydáním knihy propagovali neonacistické hnutí, jakožto jednu z forem politického extremismu, který působí proti demokratickému ústavnímu zřízení v České republice. Výběr projevů Adolfa Hitlera co do obsahu ve spojení s grafikou jednoznačně směřuje k relativizaci vybraných problémů moderních dějin, kdy cílem vydání této knihy bylo vyvolat ve čtenáři pochopení pro činy Adolfa Hitlera. Dovožoval znak subjektivní stránky i z vyjádření zástupce právnické osoby u hlavního líčení, že vydavatelství se zabývá mimo jiné otázkami historických lží, které jsou prezentovány společností, což podle dovolatele svědčí o vztahu obviněných k neonacismu, který vychází z popření ověřených historických interpretací. Jde tudíž o nespornou propagaci neonacismu a projev sympatií k tomuto hnutí. Za nepřipadné označil srovnání s vydáním knihy *Mein Kampf*, o němž bylo rozhodnuto usnesením Nejvyššího soudu ze dne 24. 7. 2002, sp. zn. 5 Tdo 337/2002, ve kterém se řešila jiná problematika než přezkoumávané, v níž převážná část vydávaných publikací je zaměřena na nacistickou problematiku. Poukázal na to, že obviněná společnost, nakladatelství *guidemedia*, která vznikla v roce 2012, vydala celkem 7 publikací, i na text knihy *Praníř* německého autora Michaela Winklera doprovázený na webových stránkách komentářem, jež citoval. Nejvyšší státní zástupce dovedl, že v projednávané věci nelze mít žádné pochybnosti o tom, že obvinění si byli vědomi možného naplnění skutkové podstaty zločinů podle § 403 odst. 1, odst. 2 písm. a) tr. zákoníku, podle § 404 tr. zákoníku a přečinu podle § 405 tr. zákoníku, ve formě přímého úmyslu podle § 15 odst. 1 písm. a) tr. zákoníku, a to zejména proto, že všechny lze charakterizovat jako zástupce scény tzv. alternativních vykladačů historie zaměřených výhradně na téma soužití německého a českého etnika jen v období první poloviny dvacátého století a druhé světové války. Tito ideově blízcí autoři jsou sdružováni okolo internetového blogu *Náš směr*, jehož správcem je obviněný S. B. Soudy se však v potřebné míře těmito skutečnostmi nezabývaly a nedovodily, že deformovaný vztah obviněných k historii plně odpovídá interpretaci obsažené v komentářích předmětné publikace.

12. Vzhledem k tomu, že nejvyšší státní zástupce považoval za dostatečně

doložené, že obvinění v obžalobě uvedené trestné činy naplnili, v dovolání navrhl, aby Nejvyšší soud podle § 265k odst. 1, 2 tr. ř. za podmínky uvedené v § 265p odst. 1 tr. ř. zrušil usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 23. 1. 2015, sp. zn. 8 To 489/2014, jakož i jemu předcházející rozsudek Městského soudu v Brně ze dne 10. 9. 2014, sp. zn. 8 T 21/2014, a současně všechna další rozhodnutí na zrušená rozhodnutí obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu, a dále aby podle § 265 l odst. 1 tr. ř. přikázal Městskému soudu v Brně, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl. 13. Obvinění, jimž byl opis dovolání nejvyššího státního zástupce zaslán podle § 265h odst. 2 tr. ř., k němu ve vyjádření zpracovaném společným obhájcem odkázali na správnost závěrů soudů obou stupňů s tím, že soud prvního stupně po velmi podrobném studiu publikace přečetl všechny texty, jež měly představovat prezentaci názorů autora, a nikoli jen stručné shrnutí obsahu názorů samotného řečníka Adolfa Hitlera. Pokud oba soudy nižšího stupně dospěly ke shodnému závěru, že žalovaný skutek není trestnými činy, které hledávala obžaloba, je podle obviněných nadbytečné zabývat se subjektivní stránkou a pohnutkou, jakou byli při svém jednání vedeni. Pokud dovolatel namítal nedostatečné zohlednění, resp. neprovedení dalšího důkazu, obvinění připomenuli, že taková námitka nemůže být legitimním obsahem dovolání. Soudy podle jejich názoru nepochybily jak v hodnocení a přístupu ke znaleckému posudku PhDr. Jana B. Uhlíře, Ph.D., tak ani tehdy, pokud neakceptovaly nově předložený důkaz policejní zprávou, jež má charakter pouhých tvrzení získaných vesměs z neveřejných částí facebookových profilů obviněných, tzn. způsobem, který v době mezi podáním a projednáním odvolání v posuzované věci reprobával v jiné věci Ústavní soud. Z uvedených důvodů obvinění navrhli, aby Nejvyšší soud dovolání nejvyššího státního zástupce jako nedůvodné odmítl.

III. Formální podmínky dovolání

14. Nejvyšší soud jako soud dovolací (§ 265c tr. ř.) shledal, že dovolání nejvyššího státního zástupce je přípustné podle § 265a odst. 1, odst. 2 písm. h) tr. ř., bylo podáno osobou oprávněnou podle § 265d odst. 1 písm. a) tr. ř., v zákonné lhůtě a na místě, kde lze podání učinit (§ 265e odst. 1, 2 tr. ř.). Protože dovolání je možné o přit jen o důvody, které jsou v dovolání konkrétně vymezeny, Nejvyšší soud posuzoval podle obsahu podaného dovolání, zda bylo podáno v souladu s důvody podle § 265b odst. 1 písm. g), l) tr. ř.

15. Podle § 265b odst. 1 písm. l) tr. ř. lze dovolání uplatnit, bylo-li

rozhodnuto o zamítnutí nebo odmítnutí řádného opravného prostředku proti rozsudku nebo usnesení uvedenému v § 265a odst. 2 písm. a) až g) tr. ř., aniž byly splněny procesní podmínky stanovené zákonem pro takové rozhodnutí nebo přestože byl v řízení mu předcházejícím dán důvod dovolání uvedený v § 265b odst. 1 v písmenech a) až k) tr. ř. Se zřetelem na obsah podaného dovolání dovolatel tento důvod použil v jeho druhé alternativě, protože uplatnil i důvod podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř., podle něž lze dovolání podat, jestliže rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení skutku nebo jiném nesprávném hmotněprávním posouzení. Jeho prostřednictvím je proto možné vytýkat, že skutek, jak byl soudem zjištěn, byl nesprávně právně kvalifikován jako trestný čin, ačkoli o trestný čin nejde nebo jde o jiný trestný čin, než kterým byl obviněný uznán vinným (srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 21. 6. 2006, sp. zn. 5 Tdo 708/2006, uveřejněné v Souboru trestních rozhodnutí Nejvyššího soudu, roč. 2006, seš. 27, č. T 912).

16. Dovolatel těmito obecným podmínkám obou dovolacích důvodů svým dovoláním vyhověl, protože se neztotožnil se závěrem soudů, že v obžalobě popsany skutek nenaplnuje znaky trestných činů zločinu založení podpory a propagace hnutí směřujícího k potlačení práv a svobod člověka podle § 403 odst. 1, odst. 2 písm. a) tr. zákoníku, přečinu projevu sympatií k hnutí směřujícímu k potlačení práv a svobod člověka podle § 404 tr. zákoníku a přečinu popírání, zpochybňování, schvalování a ospravedlňování genocidia podle § 405 tr. zákoníku, a vyjadřoval přesvědčení, že na základě uvedených skutkových zjištění po případném doplnění a provedení jím navrhovaného dokazování bylo možné obviněné uznat vinnými těmito trestnými činy, neboť znaky jejich skutkových podstat byly naplněny. Uvedené námitky s označenými dovolacími důvody korespondují, neboť jejich podstata spočívá zejména v hmotněprávní problematice, jak zákon u důvodu podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. stanoví, a v takovém případě se jedná i o důvod podle § 265b odst. 1 písm. l) tr. ř. Proto, když Nejvyšší soud shledal, že nejsou dány podmínky pro to, aby dovolání z důvodů uvedených v § 265i odst. 1 tr. ř. odmítl, v souladu s § 265i odst. 3 tr. ř. přezkoumal zákonnost a odůvodněnost těch výroků rozhodnutí, proti nimž bylo dovolání podáno, v rozsahu a z důvodů uvedených v dovolání, jakož i řízení napadené části rozhodnutí předcházející, a dospěl k následujícím závěrům:

IV. Důvody vedoucí ke zproštění podle přezkoumávaných rozhodnutí

17. Soud prvního stupně po provedeném dokazování, které představovaly výsledky zástupce obviněné společnosti T. P. a znalce z oboru sociální vědy, odvětví politologie PhDr. Jana B. Uhlíře, Ph.D., a přečtení podstatných pasáží z knihy Adolf Hitler Projevy (č. l. 93 až 97, 99 až 101, 313 až 378, 515 až 534, 542 až 558), posuzoval a hodnotil obsah zkoumané knihy, její rozsah, grafické zpracování, předmluvu, jakož i osmnáct projevů Adolfa Hitlera v ní uvedených včetně komentářů před každým z těchto projevů (srov. strany 5 až 7 rozsudku). Na základě takto provedeného dokazování vzal za prokázané vydání předmětné knihy v místě a čase již zmíněném, stejně i konkrétní podíl a rozdělení rolí každého z obviněných při vydání knihy samotné. Ve vztahu k obsahu knihy, tzn. jednotlivým projevům Adolfa Hitlera, soud konstatoval, že obsahují myšlenky a principy nacionálního socialismu tak, jak vznikly v konkrétní době, většinou ke konkrétní příležitosti. Pokud trestní odpovědnost obviněných měl podle obžaloby zakládat překlad do českého jazyka a zejména obsah jednotlivých komentářů ke každému z projevů s mezititulky, nepodařilo se prokázat, že by především z komentářů k projevům a mezititulků bylo možné na podkladě provedeného dokazování dospět k jednoznačnému závěru, že jde o autorské dílo obviněného S. B., v němž prezentuje vlastní myšlenky a názory, a nikoliv jen citace z projevů Adolfa Hitlera. Pro tento závěr soud prvního stupně vyšel z obsahu úvodní předmluvy ke knize, která (kromě jiného) vyjadřuje, jakým způsobem a z jakých důvodů jsou jednotlivé úvodní pasáže ke každému z konkrétních projevů sepsány, a výslovně zmiňuje, že není úkolem knihy analyzovat či přezkoumávat Hitlerovy projevy, anebo s nimi jakkoli polemizovat, a že každý čtenář na základě dostupných informací může konfrontovat obsah těchto projevů a tvrzení Adolfa Hitlera s neoddiskutovatelnými historickými fakty a reáliemi. Předmluva vysvětluje i heslovitý přehled před každým z projevů a mezititulků. Soud v této souvislosti k předmluvě zdůraznil, že ani sám PhDr. Jan B. Uhlíř, Ph.D., který byl při hlavním líčení přibrán jako znalec z oboru sociální vědy, odvětví politologie, nespatořoval v obsahu předmluvy nic, co by propagovalo nacismus či neonacismus. Vzhledem k tomu, že soud shledal, že autor zaujímá neutrální stanovisko do jisté míry spoléhající na rozum čtenáře, nebylo možné po provedeném dokazování rozlišit, co je jen pouhou citací myšlenek Adolfa Hitlera a co snahou o vlastní vyjádření autora těchto částí obviněného S. B., neboť editor nepoužil konkrétní citace. Právě proto, že tato odlišitelnost je z obsahu knihy poměrně nesnadná, a to nejen z hlediska vlastního úsudku soudu, ale i podle již zmíněného znalce, nebylo možné učinit spolehlivý závěr ve

smyslu naplnění skutkových podstat trestných činů, jež jsou v tomto směru obžalobou spatřovány.

18. Soud k samotnému obsahu projevů konstatoval, že je logické, pokud odrážejí myšlenky nacionálního socialismu, ovšem v jeho historické a dnes již zaniklé podobě, a proto neshledal naplněným znak hnutí, které prokazatelně směřuje k potlačení práv a svobod člověka, a to i vzhledem k vymezení tohoto pojmu ve stanovisku trestního kolegia Nejvyššího soudu ze dne 13. 12. 2006, sp. zn. Tpjn 302/2005 (uveřejněném pod č. 11/2007 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek). Soud prvního stupně v nyní projednávané věci učinil závěr, že se jedná o originální historický text, přičemž nemá smysl polemizovat o případné kvalitě překladu, který z logiky věci s sebou nese všechny atributy příznačné pro německý fašismus té doby, ovšem právě v jeho historické podobě, to znamená v podobě, která v současné době již aktuální není, a lze jej proto označit za hnutí již zaniklé. Nejde rovněž o případ nějakého přímého pozitivního hodnocení různých aspektů německého fašismu, které se v současnosti objevují vytržené z kontextu dějinných událostí. Podle tohoto soudu nebylo provedeným dokazováním zjištěno a prokázáno žádné konkrétní hnutí, které by takovým způsobem navazovalo na již zaniklý hitlerovský nacismus, když je evidentní, že pro celou neonacistickou scénu je hitlerovský fašismus v jeho historické podobě živnou půdou a výchozím bodem, přičemž nelze paušálně označit všechna neonacistická hnutí za přímé pokračovatele hitlerovského nacismu, která na něj navazují, i když některé projevy s ním budou vždy neodmyslitelně spojovány. V případě této knihy soud shledal, že nejde o programové vymezení, ze kterého by pro budoucnost mohly čerpat další generace neonacistů. Pokud jsou případně zmiňovány úspěchy německých vojsk, vysvětlování, že Hitler válku nechtěl, srovnávání německého sociálního státu s tehdejšími demokraciemi a všechny podobné skutečnosti, vyplývající z obsahu jednotlivých projevů, jde o skutečnosti z dějin obecně známé, a nemůže jít o stav, kdy jakákoli pozitivní zmínka o hitlerovském Německu by bez dalšího mohla být vnímána a chápána jako propagace tohoto období a tohoto hnutí. Právě s odkazem na historický přístup k samotným projevům se soud domnívá, že nejen, že nejde o hnutí, které v současné době existuje, ale nebylo zjištěno ani hnutí, které by překlenovalo čas ve smyslu návaznosti na hitlerovský nacismus, dnes již zaniklý. Nedostatků přitom shledal i ve vztahu k subjektivní stránce, protože úmysl v tomto případě musí směřovat k tomu, aby takovým jednáním byly ovlivněny další osoby. Vzhledem k tomu soud dospěl k závěru, že obvinění

nenaplnili skutkovou podstatu zločinu založení podpory a propagace hnutí směřujícího k potlačení práv a svobod člověka podle § 403 odst. 1, odst. 2 písm. a) tr. zákoníku.

19. Ze stejných důvodů se pak obviněná společnost guidemedia podle názoru soudu nemohla dopustit ani přečinu projevu sympatií k hnutí směřujícímu k potlačení práv a svobod člověka podle § 404 tr. zákoníku, neboť v době, kdy pachatelé měli trestnou činnost páchat, takové hnutí neexistovalo. Obdobný závěr soud učinil ve vztahu k přečinu popírání, zpochybňování, schvalování a ospravedlňování genocidia podle § 405 tr. zákoníku, jež jednáním popsáním ve výroku o vině spáchat nemohli, neboť pachatelem by mohl být toliko autor sám, tj. Adolf Hitler. Snahy o ospravedlnění nacistického genocidia či jiných nacistických zločinů, tj. poukazování na určitou historickou situaci, nejasnosti, případně omlouvání původních okolností jinými, pro německý nacismus či fašismus příznivějšími, soud nezjistil ani v samotných předmluvách. Z těchto důvodů soud prvního stupně, který neshledal v činu, jenž byl obžalobou zjištěn, naplnění znaků uvedených trestných činů, všechny obviněné obžaloby podle § 226 písm. b) tr. ř. zprostil (viz strany 7 až 11 rozsudku soudu prvního stupně).

20. Odvolací soud se v přezkoumávaném usnesení ztotožnil se soudem prvního stupně zejména v závěru, že jednání popsané v obžalobě není dostatečné pro závěr o tom, že obvinění propagovali hnutí, které prokazatelně směřuje k potlačení práv a svobod člověka, hlásá rasovou zášť, a to především vzhledem k samotnému obsahu projevů, neboť jde zcela zjevně o texty historického charakteru, zasazené do pevných historických reálií, na něž je obsahově reagováno samotnými projevy Adolfa Hitlera. Ačkoli si soud prvního stupně byl vědom toho, že tyto projevy obsahují Hitlerovy myšlenky a že jde o myšlenky nacionálního socialismu, které jsou vysloveny v jeho historické, dnes již zaniklé podobě, a uvědomoval si i to, že hitlerovský nacismus je oporou pro řadu dalších fašistických představitelů z období druhé světové války, v průběhu dokazování nebylo zjištěno žádné konkrétní hnutí, které by takovým způsobem navazovalo na již zaniklý hitlerovský nacismus, když je evidentní, že pro celou neonacistickou scénu je hitlerovský fašismus v jeho historické podobě živnou půdou a výchozím bodem. Odvolací soud se tak shoduje se soudem prvního stupně, že v dané knize nejde o nějaké programové vymezení, ze kterého by pro budoucnost mohly čerpat další generace neonacistů. Jestliže soud prvního stupně shledal, že obvinění nenaplnili znaky přečinu podle § 403 odst. 1, odst. 2 písm. a) tr.

zákoníku, § 404 tr. zákoníku a § 405 tr. zákoníku a byli obžaloby v celém rozsahu zproštěni, považuje odvolací soud tyto závěry zcela v souladu s výsledky provedeného dokazování, které není dostatečným podkladem pro závěr, že byly znaky jejich skutkových podstat naplněny (srov. strany 5 a 6 přezkoumávaného usnesení).

V. Obecně k vymezení trestných činů podle § 403, § 404 a § 405 tr. zákoníku 21. Protože podstata dovolání nejvyššího zástupce spočívá v tom, že soudy nedovodily v činu kladeném obviněným za vinu znaky v obžalobě spatřovaných trestných činů, je třeba nejprve poukázat na jejich právní úpravu se zdůrazněním znaků, které musí jednání, má-li být právně kvalifikováno jako daný trestný čin, vykazovat.

22. Je třeba předeslat, že trestné činy založení, podpora a propagace hnutí směřujícího k potlačení práv a svobod člověka podle § 403 tr. zákoníku, projev sympatií k hnutí směřujícímu k potlačení práv a svobod člověka podle § 404 tr. zákoníku, a popírání, zpochybňování, schvalování a ospravedlňování genocidia podle § 405 tr. zákoníku jsou provedením článku 4 Ustanovení mezinárodní úmluvy o odstranění všech forem rasové diskriminace (č. 95/1974 Sb.), ale i Úmluvy o nepromlčitelnosti válečných zločinů a zločinů proti lidskosti (č. 53/1974 Sb.), Úmluvy o zabránění a trestání zločinů genocidia (č. 32/1955 Sb.), Mezinárodní úmluvy o potlačení a trestání zločinu apartheidu (č. 116/1976 Sb.), Mezinárodní úmluvy proti braní rukojmí (č. 36/1988 Sb.), Úmluvy proti mučení a jinému krutému, nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání (č. 143/1988 Sb.) a v poslední době zejména Římského statutu Mezinárodního trestního soudu (č. 84/2009 Sb. m. s.).

23. Ústavní soud v nálezu ze dne 8. 3. 1995, sp. zn. Pl. ÚS 14/94 (N 14/3 SbNU 73; 55/1995 Sb.) konstatoval, že jakkoli je v každé demokratické společnosti stanovení mezí základních práv a svobod záležitostí "otevřeného" sociálního dění, v němž i menšině je přiznáváno právo na vlastní politický postoj, nelze toto právo menšiny spojovat s každým libovolným postojem, postrádajícím pozitivní sociální podtext. Demokracie by sama sebe přivedla ke zkáze, jestliže by se názory a jednáním menšiny cítila zavázána k opatřením, jež by již odporovala její základní hodnotové orientaci Právo menšiny na vyjádření jejího politického postoje nesmí být zaměňováno za právo libovolnými prostředky hlásat zlo; povinnost demokratického právního státu (nesvázaného s žádnou výlučnou ideologií) uplatňovat státní moc v mezích a způsobem stanovených zákonem nelze pak zaměňovat s

rezignací čelit projevům zla a nenávisti i takovými prostředky, jež se šířitelům těchto projevů mohou jevit jako tvrdé . Tyto zásady je třeba mít i v přezkoumávané věci na paměti.

24. Zločin založení, podpora a propagace hnutí směřujícího k potlačení práv a svobod člověka podle § 403 odst. 1, odst. 2 písm. a) tr. zákoníku spáchá ten, kdo založí, podporuje nebo propaguje hnutí, které prokazatelně směřuje k potlačení práv a svobod člověka, nebo hlásá rasovou, etnickou, národnostní, náboženskou či třídní zášť nebo zášť vůči jiné skupině osob, spáchá-li takový čin tiskem, filmem, rozhlasem, televizí, veřejně přístupnou počítačovou sítí nebo jiným podobně účinným způsobem.

25. Trestní zákoník v tomto případě chrání základní lidská a občanská práva a svobody, rovnoprávnost lidí bez rozdílu rasy, národnosti, náboženské příslušnosti, sociální příslušnosti a původu, a to ve smyslu článku 3 odst. 1 Listiny základních lidských práv a svobod (dále Listina), vyslovujícího zákaz diskriminace a svobodnou volbu národnosti. U tohoto trestného činu je poskytována ochrana proti takovým jednáním, jež vedou k potlačení základních lidských a občanských práv a svobod, rovnoprávnosti lidí bez rozdílu rasy, národnosti, náboženské příslušnosti, sociální příslušnosti a původu, a to založením, podporou a propagací hnutí, které směřuje k potlačení těchto práv. Za takové hnutí se obecně považuje skupina osob alespoň částečně organizovaná, byť třeba formálně neregistrovaná, směřující k potlačení práv a svobod člověka nebo hlásající rasovou, etnickou, národnostní, náboženskou či třídní zášť nebo zášť vůči jiné skupině osob, která má alespoň zřetelné kontury, společné postoje a orientaci zaměřenou na dosažení některého v § 403 odst. 1 tr. zákoníku uvedeného cíle. Pro naplnění znaků této skutkové podstaty je tedy nutné, aby hnutí existovalo v době, kdy je pachatel podporoval či propagoval [srov. stanovisko trestního kolegia Nejvyššího soudu České republiky ze dne 13. 12. 2006, sp. zn. Tpjn 302/2005 (uveřejněné pod č. 11/2007 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek)].

26. K jednotlivým formám, které § 403 odst. 1 tr. zákoníku po objektivní stránce vymezuje, je vhodné připomenout, že potlačení spočívá v tom, že pachatel brání, aby předmětné projevy byly svobodně vyjadřovány, podpora takového hnutí může mít různou podobu, buď materiální (např. poskytnutí finančních darů, technických prostředků apod.) nebo morální (např. získávání přívrženců, umožnění publikace jeho záměrů či ideologie atd.), a spočívá v jednání, které má takové hnutí posílit, popřípadě získat

mu další přívržence a propagací (o niž se podle znění obžaloby mělo v posuzované věci jednat) se rozumí veřejné uvádění takového hnutí nebo jeho ideologie a záměrů ve známost, doporučování jím zastávaných či prosazovaných myšlenek a názorů apod. Propagace může být uskutečňována jak otevřeně, tak i skrytě prostřednictvím publikace či jiného uveřejňování názorů, záměrů, ideologie takového hnutí, ale i prostřednictvím knih, obrazů či jiných uměleckých děl. Nepožaduje se zjištění konkrétního ovlivnění některého z existujících extremistických hnutí, ale tento trestný čin postihuje již samotný fakt podpory a propagace hnutí, které prokazatelně směřuje k potlačení práv a svobod člověka nebo hlásá národnostní, rasovou, třídní nebo náboženskou zášť. Jednou z takových forem může být i publikace knihy. Vzhledem k tomu, že jde o tiskovinu, je-li kniha tiskem vydána, jde o znak kvalifikované skutkové podstaty tohoto trestného činu spočívajícímu ve spáchání činu tiskem, filmem, rozhlasem, televizí, veřejně přístupnou počítačovou sítí nebo jiným podobně účinným způsobem (srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 24. 7. 2002, sp. zn. 5 Tdo 337/2002). 27. Přečinu projevu sympatií k hnutí směřujícímu k potlačení práv a svobod člověka podle § 404 tr. zákoníku se dopustí, kdo veřejně projevuje sympatie k hnutí uvedenému v § 403 odst. 1 tr. zákoníku.

28. Ve vztahu k objektu tohoto trestného činu platí to samé, co u zločinu podle § 403 tr. zákoníku. Projevem sympatií je zde nutno rozumět vyjádření pozitivního vztahu či obdivu k hnutí, jak bylo výše definováno. U tohoto trestného činu se však nevyžaduje získávání pro hnutí směřujícímu k potlačení práv a svobod člověka další přívržence či jiné posilování jeho pozic. Z hlediska naplnění zákonných znaků trestného činu podle § 404 tr. zákoníku tedy není rozhodující, že jednání pachatele přímo nesměruje k ovlivňování jiných osob. Projevovat sympatie ve smyslu citovaného ustanovení lze i tím, že pachatel nosí symboly takových hnutí (např. odznaky, nášivky, části oděvů s tištěnými znaky jako trička, čepice, ale i tetování či nápisy na holém těle). Z hlediska subjektivní stránky, která předpokládá zavinění ve formě úmyslu, musí být pachatel (fyzická nebo právnická osoba) veden úmyslem veřejně projevovat sympatie k určitému neonacistickému hnutí (viz ŠÁMAL, P. a kol. Trestní zákoník II . § 140-421. Komentář. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2012, s. 3506; z judikatury srov. například rozhodnutí ESLP A. V. proti Maďarsku , ze dne 8. 7. 2008, stížnost č. 33629/06, či rozhodnutí Nejvyššího soudu uveřejněné pod č. T 1416 v Souboru trestních rozhodnutí Nejvyššího soudu).

29. Přechin popírání, zpochybňování, schvalování a ospravedlňování genocidia podle § 405 tr. zákoníku spáchá, kdo veřejně popírá, zpochybňuje, schvaluje nebo se snaží ospravedlnit nacistické, komunistické nebo jiné genocidium nebo nacistické, komunistické nebo jiné zločiny proti lidskosti nebo válečné zločiny nebo zločiny proti míru.

30. Objektivní stránka tohoto trestného činu spočívá ve veřejném popírání, zpochybňování, schvalování nebo ve snaze ospravedlnit nacistické genocidium, komunistické genocidium, jiné genocidium nebo jiné zločiny proti lidskosti. Je třeba uvést, že z těchto různých alternativ, bylo v přezkoumávané věci podle podané obžaloby jednání obviněných spatřováno v tom, že se veřejně snažili ospravedlnit nacistické genocidium a jiné zločiny nacistů, což se v obecné formě děje tím, že pachatel veřejně vyjadřuje souhlas s těmito zločiny, zásadně tím, že staví na jejich stranu.

31. Genocidiem se podle Úmluvy o zabránění a trestání zločinu genocidia (viz zák. č. 32/1955 Sb.) rozumí: a) usmrcení příslušníků takové skupiny, b) způsobení těžkých tělesných ublížení nebo duševních poruch členům takové skupiny, c) úmyslné uvedení kterékoli skupiny do takových životních podmínek, které mají přivodit její úplné nebo částečné fyzické zničení, d) opatření směřující k tomu, aby se v takové skupině bránilo rození dětí, e) násilné převádění dětí z jedné skupiny do jiné, pokud jsou spáchány v úmyslu zničit úplně nebo částečně některou národní, etnickou, rasovou nebo náboženskou skupinu jako takovou. Genocidium a jiné zločiny proti lidskosti, u kterých byla prokázána historická správnost, nesmějí být popírány, zpochybňovány, schvalovány nebo ospravedlňovány za účelem podpory rasistických teorií a myšlenek. Nelidské zločiny nacistického režimu včetně plánovitěho masového vyhlazování lidí platí v celé Evropě jako všeobecně známé historické skutečnosti, a odhlédneme-li od zanedbatelné menšiny, nejsou nikým vážně zpochybňovány. V případě nacistických zločinů je možno se opřít o autoritu rozsudku Norimberského tribunálu [Mezinárodní vojenský soudní dvůr zřízený na základě dohody o stíhání a potrestání hlavních válečných zločinců Evropské Osy ze dne 8. srpna 1945 (č. 164/1947 Sb.)].

32. Pokud jde o nacistické genocidium a jiné zločiny nacistů proti lidskosti, šlo o plánovité masové vyhlazování lidí v celé Evropě jako všeobecně známou historickou skutečnost, kdy je možno se opřít i o autoritu rozsudku Norimberského tribunálu (srov. č. 164/1947 Sb.)].

Pachatel se dopustí uvedeného trestného činu ve formě popírání, jestliže bude tvrdit, že k určitým historickým událostem, o jejichž realitě není žádných pochyb, které naplňují znaky genocidia nebo zločinů proti lidskosti podle mezinárodního práva a které byly jako takové uznány, vůbec nedošlo. Za stejných podmínek bude veřejným zpochybňováním relativizování jejich závažnosti, zlehčováním, tvrzení, že k těmto událostem sice došlo, ale ne za takových podmínek a v takovém rozsahu apod. Pouhé zpochybňování, popř. popírání nepodstatných jednotlivostí nebo podružných vedlejších věcí by nemělo být trestné, protože účelem zákona je postih hrubého popírání či zpochybňování historicky uznaného rozsahu těchto zločinů. Pojem schvalování znamená veřejné vyjádření souhlasu s těmito zločiny. Pachatel tak dává najevo svůj souhlas se spáchaným činem, a tím se staví na stranu pachatele. Za snahy o ospravedlnění se považují poukazy na historickou situaci, poukazy na to, že např. spojenci páchali tytéž zločiny, popř. ještě horší apod. (srov. ŠÁMAL, P., NOVOTNÝ, O. a kol. Trestní právo hmotné . 7. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2014, s. 960).

33. Jednočinný souběh trestného činu podle § 405 tr. zákoníku s trestnými činy založení, podpora a propagace hnutí směřujících k potlačení práv a svobod člověka podle § 403 tr. zákoníku nebo projev sympatií k hnutí směřujícím k potlačení práv a svobod člověka podle § 404 tr. zákoníku není vyloučen (srov. ŠÁMAL, P. a kol. Trestní zákoník II . § 140-421. Komentář. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2012, s. 3510).

34. K obecným znakům u všech uvedených trestných činů je třeba brát do úvahy neustálou potřebu chránit principy demokracie, jejichž právní aplikace je opodstatněná s přihlédnutím k historickým zkušenostem s nacistickou a komunistickou totalitou nejen v našem státě, nýbrž i v celoevropském kontextu. Jestliže jsou odpůrci demokracie a hodnot, na kterých demokracie stojí, připraveni na ni útočit, musí být i demokratický režim připraven bránit se těmto atakům, a to v nutných případech i omezením základních práv. Přes nepochybnost garance základních práv (včetně svobody projevu a práva shromažďovacího) pro každého je právem i povinností demokratického státu přiměřenými prostředky bránit sebe sama i společnost, kterou reprezentuje, proti destruktivním útokům ze strany těch hnutí a jednotlivců, kteří popírají a zpochybňují (a už tím byť i jen plíživě likvidují) základní demokratické hodnoty. Rovněž je třeba připomenout, že jakkoli je v každé demokratické nejdůležitějším faktorem při hodnocení obranných mechanismů, jež je demokratický

právní stát oprávněn použít, je nezbytnost a přiměřenost s důrazem na fakt, že omezení základních práv může být prováděno pouze v krajních případech. V této souvislosti je třeba připomenout, že svoboda projevu se nevztahuje pouze na informace a myšlenky, které jsou přijímány pozitivně nebo jsou považovány za neurážlivé nebo nedůležité, ale také na ty, které pohoršují, šokují nebo ruší (srov. mezi mnoha jinými např. rozsudek Evropského soudu pro lidská práva S. a Sjednocená makedonská organizace Ilinden proti Bulharsku, dostupný na <http://hudoc.echr.coe.int>) [srov. náleží Ústavního soudu ze dne 28. 11. 2011, sp. zn. IV. ÚS 2011/10 (N 201/63 SbNU 339)].

VI. Ke znaku hnutí, které prokazatelně směřuje k potlačení práv a svobod člověka, nebo hlásá rasovou, etnickou, národnostní, náboženskou či třídní zášť nebo zášť vůči skupině osob

35. Z obsahu podaného dovolání je patrné, že dovolatel soudům obou stupňů vytýkal nesprávnost závěrů o tom, že neshledaly naplněnými znaky trestných činů, jež obžaloba obviněným kladla za vinu, a opíral tento svůj názor o tvrzení, že existuje živé hnutí, které prokazatelně směřuje k potlačení práv a svobod člověka nebo hlásá rasovou, etnickou, národnostní, náboženskou či třídní zášť, protože podle něj soudy popřely existenci neonacismu v České republice. Vyslovil názor, že existuje 4.000 militantních neonacistů a jde o hnutí, které je v současné době jednoznačně existujícím, k čemuž odkázal na rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 31. 1. 2011, sp. zn. 6 Tdo 1122/2011. 36. K této námitce Nejvyšší soud shledal, že uvedený nedostatek, který dovolatel namítal, je opodstatněný, avšak soudu jej lze vytýkat jen z části, protože vyplývá již z obsahu podané obžaloby a přípravného řízení, v němž na tuto otázku nebylo objasňování dostatečně zaměřeno, a to přesto, že jak v § 403 odst. 1, tak i v § 404 tr. zákoníku je znakem těchto skutkových podstat právě uvedené hnutí, a proto bylo povinností nikoliv jen soudu, ale již státního zástupce zjistit a ve skutkových zjištěních popsat skutkové okolnosti tak, aby v nich znaky trestných činů měly potřebný podklad, včetně toho, jaké konkrétní hnutí obvinění činem, jenž jim je kladen za vinu, propagovali (§ 403 tr. zákoníku), a k němuž jejich sympatie směřovaly (§ 404 tr. zákoníku) [srov. přiměřeně usnesení Nejvyššího soudu ze dne 20. 11. 2013, sp. zn. 8 Tdo 1107/2013 (uveřejněné pod č. 37/2014 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek), usnesení Nejvyššího soudu ze dne 26. 6. 2001, sp. zn. 11 Tz 129/2001 (uveřejněné pod č. 41/2002-I. Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek), usnesení Nejvyššího soudu ze dne 19. 12. 2012, sp. zn. 15 Tdo 1198/2012, či náleží Ústavního soudu ze dne 6.

10. 2005, s p. zn. II. ÚS 83/04 (N 195/39 SbNU 73), a další]. Ústavní soud již v minulosti konstatoval, že ve skutkové větě rozhodnutí musí být znaky skutkové podstaty výslovně obsaženy tak, aby samotný výrok mohl se zřetelem k ní, tedy k jejímu zákonnému vymezení, co do své určitosti obstát [srov. nález sp. zn. IV. ÚS 565/02 ze dne 29. 9. 2003 (N 113/31 SbNU 21)]. Napadená rozhodnutí tento požadavek nenaplnují vzhledem k chybějícím závěrům, na nichž jsou postavena, a proto jejich vydáním došlo k porušení práva na spravedlivý (řádný) proces ve smyslu článku 36 odst. 1 Listiny [srov. nález Ústavního soudu ze dne 23. 9. 2014, sp. zn. IV. ÚS 520/14 (N 173/74 SbNU 503)].

37. Podle těchto pravidel obžaloba náležitosti potřebné pro závěry o naplnění znaku hnutí, které prokazatelně směřuje k potlačení práv a svobod člověka v popisu skutku tak, jak na něj poukazuje odůvodnění, neobsahuje, protože skutek vymezila tím, že obvinění společně vytvořili, v nákladu 10.000 kusů vydali a od 6. 12. 2012 na knižním trhu prodávali knihu Adolf Hitler Projevy , ISBN 978-80-905310-1-7, obsahující zejména osmnáct projevů Adolfa Hitlera z let 1939 až 1942, obsahující myšlenky a principy nacionálního socialismu, konkrétně pak mimo jiné jeho úvahy a názory ohledně údajného utlačování či masakrování německého obyvatelstva v Československu a Polsku, vyjádření sympatií k fašistickému režimu ve Španělsku a Itálii, kritiku tzv. mezinárodního židovstva a demokratických režimů v zemích tzv. Západu a vyzdvihování úspěchů při budování nacionálního socialismu v Německu, přičemž tyto projevy byly doprovázeny titulky a komentáři jednoznačně vyznívajícím jako souhlas s obsahem těchto projevů, mající formu jakéhosi vysvětlení správnosti tehdejších názorů Adolfa Hitlera či prokázání pravdivosti jeho tehdejších tvrzení, kdy je tak v rámci zmíněných komentářů například tvrzeno , v další části popisu skutkových zjištění jsou pouze uvedeny citace konkrétních pasáží této knihy.

38. Z uvedeného skutkového zjištění je zřejmé, že jakýkoliv skutkový podklad pro to, že obvinění P. K., L. N. a S. B. propagovali hnutí , v popisu skutkových zjištění chybí, stejně jako cokoliv jiného ve vztahu k tomuto znaku. Jestliže je v odůvodnění obžaloby uveden odkaz na rozhodnutí Nejvyššího soudu, v němž v jiné věci byla existence hnutí zjištěna, nemůže být takový odkaz dostačující k prokázání uvedeného znaku ve vztahu ke konkrétně vymezenému jednání, stejně jako úvaha státního zástupce, že takové hnutí v České republice existuje, když pro tento jeho názor není nejen ve skutkových zjištěních, ale ani v obsahu

spisu, žádný dostatečný skutkový podklad.

39. Pokud jde o skutečnou existenci hnutí, ta musí z provedených důkazů vyplynout. Ve výsledcích provedeného dokazování musí být objasněno, zda existuje konkrétní neonacistická organizace či hnutí na tyto extrémně pravicové myšlenky přímo navazující, zda obvinění o existenci takového hnutí ví a mají v úmyslu je podporovat, propagovat, apod., a zda jejich činnost je způsobilá tato kritéria naplnit, což lze zjistit z jeho ideového zaměření a konkrétní projevované činnosti, přičemž takové hnutí nemusí být formalizované, avšak musí být založené na rasové a etnické nesnášenlivosti, xenofobii, antisemitismu a používání násilí vůči skupinám obyvatel, jak judikoval též Nejvyšší soud ve svém sjednocujícím stanovisku ze dne 13. 12. 2006, sp. zn. Tpjn 302/2005 (uveřejněném pod č. 11/2007 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek). Rovněž v něm vyjádřil definici, podle níž Za hnutí ve smyslu § 403 tr. zákoníku se považuje skupina soba alespoň částečně organizován, byť třeba formálně neregistrovaná, směřující k potlačení práv a svobod člověka nebo hlásající národnostní, rasovou, náboženskou či třídní zášť nebo zášť vůči jiné skupině osob . Tyto skutečnosti lze zjistit např. též z obsahu informačních domén jak obviněných, tak případných extremistických uskupení a hnutí. Je možné odkázat na závěry, které ve shodě s uvedeným stanoviskem vyslovil i Ústavní soud, jenž konstatoval, že nemá žádných námitek proti závěrům obecných soudů, podle nichž hnutí může být i určité formalizované seskupení osob. V tehdy přezkoumávané věci vyplynulo, že uvedená definice koresponduje s fungováním Národního odporu, protože ho již Nejvyšší soud pod sp. zn. 5 Tdo 79/2006 takto ve smyslu trestního zákona označil. Ústavní soud však vyšel z toho, že z uvedených rozhodnutí, jakož i z vyžádaného spisu vplynulo, že Národní odpor takovým hnutím je. Zároveň však Ústavní soud vzal za prokázané, že je nesporné, že daným chováním stěžovatelé se dopouštěli propagace uvedeného hnutí a tato propagace jim byla přičitatelná, přičemž z obsahu spisu rovněž vyplynulo, že stěžovatelé se s uvedeným hnutím ztotožnili a veřejně ho propagovali [srov. náleží Ústavního soudu ze dne 28. 11. 2011, sp. zn. IV. ÚS 2011/10 body 40. až 44. (N 201/63 SbNU 339)].

40. Tentýž názor vyslovil opakovaně i ESLP, a to zejména v rozsudcích ze dne 27. 3. 1996 G. proti Spojenému království a ze dne 16. 11. 2004 N. proti V. B. , v nichž konstatoval, že Tolerance a respekt k rovné důstojnosti všech lidských bytostí představují základy demokratické

pluralitní společnosti. Je proto nezbytné sankcionovat všechny formy projevů, jež rozšiřují, podněcují, podporují či ospravedlňují nenávist založenou na intoleranci. Každé takové omezení musí zároveň odpovídat naléhavé společenské potřebě, být přiměřené sledovanému účelu a zakládat se na dostatečných a relevantních důvodech, a Práva na svobodu projevu podle článku 10 EÚLP se nelze dovolávat v rozporu s článkem 17 EÚLP, a to zejména v případech týkajících se popírání holocaustu, propagace nacismu, rasismu či jiné podobné nenávistné ideologie. Zneužívání práva na svobodu projevu je v rozporu s demokracií a lidskými právy a zasahuje do práv ostatních (viz ŠÁMAL, P. a kol. Trestní zákoník II . § 140-421. Komentář. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2012, s. 3504). Obdobně lze poukázat i na ustálenou rozhodovací praxi Nejvyššího soudu např. v již citovaném usnesení ze dne 24. 7. 2002, sp. zn. 5 Tdo 337/2002.

41. Z uvedeného je zřejmé, že pokud mají být naplněny znaky trestných činů podle § 403 a § 404 tr. zákoníku, musí být existence takového konkrétního hnutí prokázána výsledky provedení dokazování a jednání obviněných v některé z forem objektivní stránky uvedených trestných činů k němu musí směřovat. K tomu je třeba zdůraznit též to, že i z hlediska subjektivní stránky, když jde o trestné činy úmyslné (§ 15 tr. zákoníku), je třeba, aby pachatel znal alespoň v obecných rysech povahu jím propagovaného nebo podporovaného hnutí, věděl, že jde o hnutí, které prokazatelně směřuje k potlačení práv a svobod člověka nebo hlásá rasovou, etnickou, národnostní, náboženskou či třídní zášť nebo zášť vůči jiné skupině osob, a chtěl tímto svým jednáním toto hnutí podporovat nebo propagovat, popř. byl srozuměn s tím, že jeho jednání takové hnutí podporuje nebo propaguje. Přitom nebude nutné, aby pachatel byl přímo členem takového hnutí nebo byl se členy hnutí v bezprostředním kontaktu, ale bude postačovat jeho vědomost o existenci hnutí a srozumění s tím, že svým jednáním ho podporuje či propaguje, tj. přispívá svým jednáním k jeho činnosti či jednotlivým aktivitám, ovlivňuje jeho stávající či potenciální členy [srov. stanovisko trestního kolegia Nejvyššího soudu České republiky ze dne 13. 12. 2006, sp. zn. Tpjn 302/2005 (uveřejněné pod č. 11/2007 Sbírkou soudních rozhodnutí a stanovisek)]. Tohoto trestného činu se nemůže dopustit právnická osoba (podrobněji srov. ŠÁMAL, P. a kol. Trestní zákoník II . § 140-421. Komentář. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2012, s. 3498 až 3501; též usnesení Nejvyššího soudu ze dne 24. 7. 2002, sp. zn. 5 Tdo 337/2002).

42. Pokud dovolatel zmiňuje, že obviněný S. B. jako L. B. je provozovatelem a propagátorem internetového portálu Náš směr , který je podle něj možné považovat za sympatizující s neonacistickými tendencemi, směřující od otevřené adorace či obhajoby nacistického Německa přes otevřenou kritiku Československa až po popírání či zpochybňování genocidia, pak takový argument nevyplývá z popsaných skutkových zjištění, a ani z výsledků doposud provedeného dokazování jej rovněž není možné dovodit, protože i když jde o životopis L. B. (č. l. 299 spisu), takové spojení z něj bez pochybností neplyne. Podle něj jde o internetový portál, jehož stěžejním tématem jsou důkladné historiografické práce zaměřující se na dodnes tabuizovaná a přehlížená fakta z období protektorátu Čechy a Morava. 43. Nejvyšší soud na základě uvedeného konstatuje, že pro to, aby bylo možné učinit závěr, že jde o hnutí , bylo třeba provést další dokazování, které by tuto skutečnost prokázalo, což se však zatím objektivním způsobem nestalo, neboť fotokopie ze zmiňovaného portálu, byť jsou ve spise založeny, nepostačují k tomu, aby na základě jejich obsahu sám soud mohl takto otázku posoudit (k tomu srov. č. l. 307 až 405 spisu).

44. K uvedenému je třeba zdůraznit, že v případě nenávislných projevů přitom není možné zkoumat pouze jejich prvoplánový obsah, nýbrž i jejich celkový kontext, tj. především místo, čas a způsob projevu. Zásada předvídatelnosti trestního postihu je nepochybně zásadou ústavní, plynoucí již z maximy nullum crimen sine lege , a to podle článku 1 Ústavy a článku 2 odst. 3 a zejména článku 39 Listiny. Možnost trestního postihu tudíž v souladu s citovanými zásadami musí být předvídatelná a samotný postih pak musí být založen na dostatečně určitém zákonném podkladu. V té souvislosti lze odkázat i na rozhodnutí Evropského soudu pro lidská práva Sunday Times proti Spojenému království (č. stížnosti 6538/74, bod 49.; dostupné na www.hudoc.echr.coe.int).

45. Státní zástupce tyto nedostatky v podaném dovolání v dosavadním řízení shledal a snažil se je napravit tím, že se domáhal doplnění dokazování soudem, tedy až v rámci řízení po podání obžaloby, když vytýkal, že se nalézací soud nezabýval osobami obviněných, jejich trestní minulostí a jejich vztahy k pravcové scéně, k čemuž požadoval doplnění dokazování zprávou ÚOOZ ze dne 3. 11. 2014, kterou přiložil již k odvolání. Jde však o nedostatečnou snahu, neboť v této souvislosti je třeba zdůraznit roli státního zástupce, jenž je v trestním řízení primárně tím, kdo v souladu se zásadou obžalovací nese odpovědnost za to, aby soudu předložená trestní věc byla podložena procesně použitelnými důkazy potřebnými k rozhodnutí o vině a trestu v souladu s podanou

obžalobou. Obecné soudy se proto nesmějí nikdy stavět do pozice pomocníka veřejné žaloby usilujícího rovněž o odsouzení, a nelze k takovému výkladu rolí těchto institucí dospět ani výkladem § 2 odst. 5 tr. ř. Toto ustanovení je totiž v souladu s ústavními principy spravedlivého procesu a z nich vyplývajícího rozvržení rolí jeho jednotlivých účastníků nutno vykládat tak, že je soud povinen doplňovat dokazování v rozsahu potřebném pro spravedlivé rozhodnutí, které nemusí být nutně odsuzující [srov. náleží Ústavního soudu ze dne 14. 5. 2008, sp. zn. II. ÚS 2014/07 (N 86/49 SbNU 217)]. Bylo proto povinností uvedené podklady oparřit v přípravném řízení a obžalobu podložit důkazními prostředky, které objasňují všechny znaky významné pro použitou právní kvalifikaci (srov. § 176 odst. 1 tr. ř.). 46. Přitom z hlediska stáním zástupcem zvažované právní kvalifikace bylo se třeba naplněním podmínek uvedeného znaku zabývat komplexně již před podáním obžaloby, a to nikoliv jen k osobám obviněných, ale zejména k tomu, jaké existující hnutí vydáním uvedené knihy obvinění měli propagovat, a tedy i k tomu, zda tak činili se zřetelem na povahu uvedených trestných činů úmyslně ve smyslu § 15 tr. zákoníku, protože tyto skutečnosti musejí vyplynout z důkazů, na nichž je obžaloba založena (srov. § 176 tr. ř.). Přitom je třeba zdůraznit, že uvedený požadavek je významný i s ohledem na to, že nezbytné skutkové podklady bylo třeba shromáždit ke každému z obviněných zvlášť, protože obviněným P. K., L. N. a S. B. je obžalobou kladen za vinu zločin podle § 403 odst. 1, 2 písm. a) tr. zákoníku a § 405 tr. zákoníku, a to ve formě spolupachatelství podle § 23 tr. zákoníku, které se ve vztahu k § 405 tr. zákoníku týká i obviněné společnosti guidemedia, u níž je shledáván též přečin podle § 404 tr. zákoníku. Při aplikaci těchto zákonných ustanovení ovšem ani v podkladech předložených státním zástupcem v obžalobě nebylo zohledněno, že postavení pachatelů nebylo stejné, neboť se na vydání knihy podíleli každý v jiné pozici obviněný P. K. jako jednatel obviněné společnosti, redaktor a překladatel, obviněný L. N. jako spolupracující redaktor a grafik a S. B. jako autor komentářů, právnická osoba, obviněná společnost guidemedia v rámci svého podnikání spočívajícím zejména v činnosti nakladatelství a internetovém prodeji vydaných knih. V té souvislosti je třeba zdůraznit, že právě i pro tuto rozdílnou účast na vydání předmětné knihy bylo nezbytné uvážit subjektivní vztah každé z těchto osob k naplnění všech znaků trestných činů kladených jim za vinu, protože nelze k této trestné činnosti přistoupit paušálně tak, že když se jednotliví pachatelé společně na zpracování uvedené knihy podíleli, byli všichni vedeni stejným záměrem podporovat či propagovat hnutí

směřující k potlačování práv a svobod občanů či popírat nebo ospravedlňovat genocidium, bez ohledu na činnost, kterou v rámci vydání knihy prováděli. Podstatné též bylo, v jakém subjektivním vztahu k možným následkům takto jednali. Vhodné je připomenout, že není třeba, aby se všichni spolupachatelé zúčastnili na trestné činnosti stejnou měrou, neboť postačí i částečné přispění, jen když je vedeno stejným úmyslem jako činnost ostatních pachatelů, a je tak objektivně i subjektivně složkou děje, tvořícího ve svém celku trestné jednání [viz např. rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 5. 11. 1993, sp. zn. 7 To 168/93 (uveřejněný pod číslem 18/1994 Sbírkou soudních rozhodnutí a stanovisek)]. K tomu se však v popisu skutku rovněž neuvádějí žádné skutečnosti a jak podaná obžaloba, tak ani soudy se s těmito hledisky dosud nevypořádaly, a proto i z tohoto důvodu není pro závěr o tom, že všichni obvinění naplnili stejnou měrou znaky uvedených skutkových podstat trestných činů, jež jim jsou kladeny za vinu, v přezkoumávané věci potřebný a nezbytný podklad.

47. Nejvyšší soud podle těchto poznatků poznamenává, že ani u trestných činů podle § 403, § 404 a § 405 tr. zákoníku nelze trestnou činnost pachatele dovozovat jen na základě úvah a domněnek a rezignovat na principy ovládající právo na spravedlivý proces (viz články 36 až 40 Listiny, článek 6 Úmluvy), do něhož patří zejména právo na řádné objasnění věci, a je proto nutné prokázat na podkladě důkazů, jakých trestných činů se obvinění dopustili tak, aby jednotlivé formální znaky jak po objektivní, tak i subjektivní stránce byly naplněny.

48. Lze tedy shrnout, že při uvedeném nedostatku v rámci objasnění dvou základních znaků, a to existence hnutí a subjektivní stránky k jeho propagování nebyly odstraněny vážné pochybnosti o naplnění skutkové podstaty trestných činů podle § 403 a § 404 tr. zákoníku, u nichž nemůže být podkladem jen úvaha nebo nepodložený názor státního zástupce nebo soudu, ale takový závěr musí vyplynout z výsledků provedeného dokazování, což se prozatím nestalo. Již na základě tohoto poznatku je zřejmé, že obžaloba byla podána předčasně a soudy v přezkoumávaných rozhodnutích vyjádřené názory, že nebylo dostatečně prokázáno naplnění skutkových podstat těchto trestných činů, mají své opodstatnění, ale nelze je bez podrobného dokazování považovat za konečné, a tedy správné. Z těchto důvodů Nejvyšší soud shledal, že je třeba přisvědčit dovolateli, že dokazování nebylo pro objasnění všech rozhodných okolností úplné, avšak nápravu tohoto nedostatku nelze objektivně

požadovat toliko na soudu, neboť již obžaloba pro závěr o vině všech obviněných neskýtala potřebný podklad, a tedy zejména stávající výsledky přípravného řízení v tomto směru trpělo nedostatky. Současně v uvedených souvislostech jsou ze zmíněných vad opodstatněné i závěry soudů nižších stupňů, že prozatím nebylo řádně objasněno, že by zákonné znaky skutkových podstat trestných činů uvedených v obžalobě byly naplněny. VII. Odborné vyjádření a znalecký posudek

49. Nejvyšší soud považuje za nutné s poukazem na shora uvedené i na obsah podané obžaloby ke konkrétnímu nedostatku zdůraznit, že ta se opírala o listinné důkazy shromážděné ve spisovém materiálu, zejména o listiny vztahující se k publikaci a prodeji knihy Adolf Hitler projevy, odborné vyjádření a vlastní publikaci tvořící přílohu spisu. Soud prvního stupně z těchto navržených důkazů vycházel v situaci, kdy všichni obvinění využili svého práva a nevypovídali a vyjádřil se pouze zástupce obviněné právnické osoby T. P., který poukázal na vady předmětného odborného vyjádření zpracovatele PhDr. Jana B. Uhlíře, Ph.D. (viz č. l. 94 až 97, a 99 až 101 a 313 až 317). Z nich pro své závěry o vině obviněných vycházela i obžaloba. Soud provedl důkaz obsahem knihy a byly provedeny další listinné důkazy vztahující se k vydání posuzované publikaci i dalších knih z vydavatelství obviněné právnické osoby (viz č. l. 502 a násl. spisu).

50. Vzhledem k tomu, že podstatnou část dokazování tvořily závěry zpracovatele odborného vyjádření, s nímž se k četným námitkám obviněných ani soud prvního stupně nespokojil, je třeba poukázat na postup, který se ohledně tohoto důkazu realizoval. Podstatné byly námitky obviněných proti osobě PhDr. Jana B. Uhlíře, Ph.D., které vznesli mimo jiné např. v návrhu na doplnění dokazování již v přípravném řízení (č. l. 492), jimiž bylo obhajobou namísto odborného vyjádření požadováno zpracování znaleckého posudku, a to zásadně pro podjatost jeho zpracovatele, neboť i ve svém životopise předloženém za účelem zapsání jako znalce do seznamu znalců pro předmětný obor a odvětví uvedl, že hlavním důvodem jeho rozhodnutí stát se znalcem se zaměřením na extrémismus a nacionalismus, byl osud jeho pradědečka J. U., který byl popraven jako reprezentant domácího protinacistického odboje nacisty v roce 1942. Ve své žádosti též tento zpracovatel odborného vyjádření již poté, co vypracoval odborné vyjádření v posuzované věci, uvedl, že K pravicovým extrémistickým projevům mám rodinou aversi a rád bych podle svých možností přispěl k jejich

identifikaci, neboť je považují za společensky mimořádně neblahé a nebezpečné. Podle obsahu spisu jsou tato tvrzení PhDr. Jana B. Uhlíře, Ph.D., doložena jím podepsanými podáními na č. l. 494 a 495 spisu, která jsou datována 4. 12. 2012 a 10. 9. 2012. Tyto skutečnosti se promítly i do protokolu o hlavním líčení konaném dne 9. 7. 2014 (č. l. 513), podle něhož soud prvního stupně uvedené listiny podle § 213 odst. 1 tr. ř. přečetl. I přes uvedená prohlášení jej následně podle § 105 odst. 1 tr. ř. jako znalce z oboru sociální vědy, odvětví politologie ho po poučení podle § 106 tr. ř. soud v hlavním líčení vyslechl. K opakovaným námitkám obhajoby o podjatosti této osoby jako znalce soud rozhodl tak, že je považuje za neopodstatněné, neboť není dán důvod, aby byl znalec vyloučen z trestního řízení (viz č. l. 524 spisu).

51. Nejvyšší soud na podkladě všech těchto skutečností plynoucích z obsahu spisu dospěl k následujícím závěrům

52. K podjatosti znalce a zpracovatele odborného vyjádření, kterou obhajoba v této věci od počátku namítala, je třeba uvést, že podle věty druhé § 105 odst. 1 tr. ř. je orgán činný v trestním řízení povinen v případě, pokud je vyžadováno odborné vyjádření, zvážit, zda osoba, od níž odborné vyjádření vyžaduje, s ohledem na svůj poměr k obviněnému, jiným osobám zúčastněným na trestním řízení nebo poměr k věci, není podjatá. V podstatě se jedná o obdobný postup jako v případě příbrání znalce podle § 105 tr. ř.

53. Podle § 11 zákona č. 36/1967 Sb., o znalcích a tlumočnících, ve znění pozdějších předpisů (dále zákon č. 36/1967 Sb.), znalec (tlumočník) nesmí podat posudek (provést tlumočnický úkon), jestliže lze mít pro jeho poměr k věci, k orgánům provádějícím řízení, k účastníkům nebo k jejich zástupcům pochybnost o jeho nepodjatosti. Jakmile se znalec (tlumočník) dozví o skutečnostech, pro které je vyloučen, oznámí to neprodleně; stejnou povinnost mají i účastníci řízení. O tom, zda znalec (tlumočník) je vyloučen, rozhoduje orgán, který jej pro podání posudku (tlumočnický úkon) ustanovil. Trestní právo procesní (na rozdíl od občanského řízení) nemá speciální úpravu pro rozhodování o podjatosti znalce a odkazuje na zvláštní zákon v otázce rozhodování o vyloučení znalce v § 105 odst. 3 tr. ř., podle kterého proti osobě znalce lze vznést

námítky z důvodů, které stanoví zvláštní zákon, tedy zákon č. 36/1967 Sb., a to v § 11 tohoto zákona. Přestože trestní řád nemá konkrétní právní úpravu, a protože zákon č. 36/1967 Sb. konkrétní postup či další podmínky určující podjatost znalce neuvádí, lze poukázat na právní úpravu v občanském soudním řádu, kde konkrétně v § 17 ve spojení s § 14 odst. 1 občanského soudního řádu jsou znalci vyloučeni z podání znaleckého posudku v případě, že se zřetelem na jejich poměr k věci, k účastníkům nebo jejich zástupcům je tu důvod pochybovat o jejich nepodjatosti. Jedním z takových důvodů, kdy lze opodstatněně pochybovat o nepodjatosti znalce, je poměr k věci, za který se považuje vztah znalce k materii, kterou má znalecky zpracovávat, tzn., že ke zkoumané otázce přistupuje s určitým osobním zaujetím či předem vytvořeným vlastním názorem, který posléze při podání posudku prezentuje.

54. Podle názoru Nejvyššího soudu v přezkoumávané věci takové pochybnosti, jež jsou v § 11 odst. 1 zákona č. 36/1967 Sb. vyjádřeny, vůči osobě PhDr. Jana Borise Uhlíře, Ph.D., v době rozhodování soudu nastaly, neboť pro závěr o podjatosti právě jen pochybnosti postačují, když na víc je zřejmé, že před soudem prvního stupně byl shledán osobní vztah tohoto znalce k otázkám, které měl odborně posuzovat, tzn. spojeným s nacionalismem. On sám (jak bylo výše uvedeno v jeho prohlášeních) připustil z konkrétních důvodů negativní poměr k nacistickému Německu a Protektorátu Čechy a Morava, z důvodu neblahého osudu jeho praděda u J. U., jak sám písemně vyjádřil v žádosti o zapsání soudním znalcem v oboru sociální vědy, odvětví politologie, specializace nacismus, fašismus, neonacismus, neofašismus založeným na č. l. 494 spisu. Pochybnost o jeho nepodjatosti je třeba spatřovat i v jeho písemné žádosti o jmenování znalcem, v níž výslovně uvedl, že k pravicovým extremistickým projevům mám rodinnou aversi a rád bych podle svých možností přispěl k jejich identifikaci, neboť je považuji za společensky mimořádně neblahé a nebezpečné. Nejvyšší soud se na základě těchto vyjádření jmenovaného znalce neztotožnil se stanoviskem soudu prvního stupně, který jej podjatým neshledal, protože má za to, že takové vyjádření svědčí o tom, že znalec ke zpracování nejprve odborného vyjádření a posléze před soudem prvního stupně k podání posudku přímo do protokolu o hlavním líčení, neměl zcela nestranný a ryze profesionální vztah, a to z důvodu, které sám znalec ve svých písemných prohlášeních projevil. Proto soud prvního stupně pochybil,

jestliže svůj zprošťující výrok vytvořil na podkladě závěrů, které učinil tento znalec, neboť existovaly konkrétní důvody pro to, aby rozhodl o jeho vyloučení ve smyslu § 11 odst. 1, 2 zákona č. 36/1967 Sb., resp. aby z tohoto důvodu PhDr. Jana B. Uhlíře, Ph.D., znalcem vůbec neustanovoval. Pro správnost tohoto názoru Nejvyššího soudu, resp. na jeho potvrzení je též vhodné poznamenat i další poznatek vyplývající ze spisového materiálu, a to okolnost, kdy při hlavním líčení k otázce obhajoby jmenovaný uvedl, že posuzovanou knihu Hitlerových projevů dostal od svého kamaráda někdy před Vánoci 2012 a těšil se, že půjde o zajímavou publikaci, ze které se bude moci i on jako historik poučit, avšak byl trpce zklamán (č. l. 526 spisu). Z uvedeného je zřejmé, že si znalec již před tím, než byl pověřen v rámci trestního řízení zpracováním odborného vyjádření, na zkoumanou knihu vytvořil vlastní názor, když on sám výslovně připustil, že se s knihou seznámil a zaujal k ní konkrétně vyjádřený postoj ještě před tím, než byl orgány činnými v trestním řízení požádán o zpracování odborného vyjádření (č. l. 527 spisu). Je tedy zřejmé, že se znalec seznámil se skutečnostmi týkajícími se trestné činnosti (o nichž má podat s použitím svých odborných znalostí posudek) nikoliv teprve během trestního řízení, a to podle § 107 odst. 1 tr. ř. studiem spisů nebo přítomností při provádění úkonů trestního řízení, ale ještě před tím. Jestliže se seznámil s předmětnou knihou dříve, dostal se do pozice svědka určité události, v důsledku čehož nemohl být v dané trestní věci přibrán jako znalec, ale mohl být vyslechnut jen jako svědek. Za znalce měl být přibrán někdo jiný [srov. rozhodnutí Nejvyššího soudu SSR ze dne 21. 6. 1979, sp. zn. 4 Tz 31/79 (uveřejněné pod č. 35/1980 Sbírkou soudních rozhodnutí a stanovisek)], jak se obhajoba v předmětné věci důvodně opakovaně dožadovala.

55. Ze všech těchto zjištění Nejvyššího soudu plyne, že jak orgány činné v přípravném řízení, tak ani soudy obou stupňů nerespektovaly zásadu, že znalec (zpracovatel odborného vyjádření) musí být zásadně odborníkem ve svém oboru, a musí být nestranný, a tudíž okolnost, že přibráný znalec již před podáním znaleckého posudku se s věcí (skutečností, událostí, apod.), jež je předmětem následného znaleckého zkoumání, měl možnost osobně seznámit a vyslovil či učinil si na ni určitý názor, může být důvodem pochybnosti o jeho nepodjatosti, a je na orgánu činném v trestním řízení, aby učinil kroky potřebné k jejímu vyvrácení či potvrzení [srov. rozhodnutí Vrchního soudu v Praze ze dne 28. 5. 1993, sp. zn. 5 To 21/93 (uveřejněné pod č. 41/1993 Sbírkou soudních rozhodnutí a

stanovisek)]. Rovněž je třeba zmínit, že soudy nepostupovaly v souladu s pravidlem, že znalec je osobou se speciálními odbornými znalostmi, rozdílnou od procesních stran a orgánů činných v trestním řízení, která je přibírána za účelem objasnění konkrétní skutečnosti důležité pro trestní řízení, jejíž objasnění takových odborných znalostí. Přestože je znalecký důkaz zvláštním samostatným druhem důkazu, nemá v poměru k ostatním druhům důkazů privilegované postavení. Orgány činné v trestním řízení jím nejsou vázány a hodnotí jej jako každý jiný druh důkazu [srov. rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSSR, ze dne 2. 3. 1972, sp. zn. Tsf 1/72 (uveřejněné pod č. 40/1972 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek), ze dne 30. 10. 1973, sp. zn. Tpjf 51/72 (uveřejněné pod č. 62/1973 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek), ze dne 16. 1. 1986, sp. zn. 11 Tz 46/85 (uveřejněné pod č. 55/1986 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek), aj.].

56. Za situace, kdy je dána pochybnost o podjatosti PhDr. Jana Borise Uhlíře, Ph.D., je dána pochybnost i o závěrech, které měl jako znalecký expert zpracovat. Rozváděné zvláštnosti plynou i z okolností zpracování odborného vyjádření v přípravném řízení, které zpracoval ve třech vyhotoveních na požádání mjr. Mgr. Vlastimila Jandery, zástupce vedoucího 2. odd. SKPV OOK, dne 28. 1. 2013 (č. l. 94 až 97 spisu), dne 12. 2. 2013 (č. l. 98 spisu), a ze dne 18. 2. 2013 založené na č. l. 99 až 101 spisu, na něž posléze odkázal soud prvního stupně (č. l. 515 spisu). Nejvyšší soud však jen poznamenává, že těmito odbornými vyjádřeními soud důkaz neprovedl, protože žádná taková skutečnost se z obsahu spisu nepodává, resp. v protokolu o hlavním líčení není údaj, podle něhož by bylo patrné, že soud je jako důkaz v rámci dokazování realizoval.

VIII. Závěry Nejvyššího soudu

57. Nejvyšší soud na základě těchto podstatných zjištění dospěl k závěru, že řízení předcházející vydání přezkoumávaných rozhodnutí je zatíženo zásadními a stěžejními vadami, pro které tato rozhodnutí nemohou obstát. Všechny shora uvedené nedostatky soudy dostatečně neodstranily, proto rozhodnutí vydaly na podkladě zcela vadného a neúplného dokazování. Vydaly proto zprošťující rozsudek, který za daných okolností a zejména zjištěných nedostatků je zcela předčasným, protože vyšel z procesu, který nese známky nespravedlivého řízení.

58. Kromě uvedeného je nutné zdůraznit, že již v přípravném řízení bylo učiněno zásadní pochybení, pokud na zpracování otázky k posouzení

závadného textu v knize, se zaměřením na nutnost rozkrýt v jejím obsahu podle orgánů činných v trestním řízení skryté nacionalistické tendence směřující k podpoře neonacismu či jiných hnutí předpokládaných v § 403 tr. zákoníku, případně § 404 tr. zákoníku, anebo na podporu genocidia podle § 405 tr. zákoníku, bylo zpracováno toliko odborné vyjádření (a to tím spíše, že tak učinila osoba, která měla na věci osobní zájem, jak bylo vysvětleno v oddílu VII. tohoto usnesení). Uvedené odborné vyjádření v přípravném řízení nesplňovalo podmínky pro to, aby tato složitá otázka (složitost ostatně v některých případech naznačoval při hlavním líčení i sám zpracovatel jako znalec) byla řešena a rozkrývána cestou odborného vyjádření a nikoli znaleckého posudku. Pokud byl posléze zpracovatel odborného vyjádření jako znalec soudem přibrán, bylo povinností soudů hodnotit znalecký posudek jako každý jiný důkaz, a proto bylo třeba zabývat se i tím, jakým způsobem při hlavním líčení PhDr. Jan B. Uhlíř, Ph.D. své znalecké závěry podával a prezentoval. Jen pro úplnost lze z jeho slovního podání posudku u hlavního líčení, protože v písemné podobě nebyl zpracován, poukázat na určitou váhavost a nepřesnost při formulaci jeho odpovědí na položené otázky. Např. k obsahu předmluvy a úvodům k projevům uvedl, že je to velmi těžké rozlišit s tím, že autor těch předmluv z mého pohledu záměrně citoval nerad bych se mýlil v tomto ohledu, ale dojem, který jsem z toho získal, je ten, že , nelze vždy jednoznačně konstatovat, co je převzato z projevů a co je autorsky myšlenkou autora těch předmluv. Muselo by se to velmi pečlivě srovnat nedošlo na vyžádání nikoho ke komparaci těch původních textů , a tudíž nelze jednoznačně konstatovat, do jaké míry jsou projevy pravé, jak dobře jsou přeloženy, odkud jsou přeloženy, není citováno, není možno vědecky v tomto ohledu srovnat (č. l. 516 až 518). K otázce směřující k tomu, že podle jeho vlastního vyjádření některé z položených otázek, konkrétně otázka č. 3, byly otázkami politologickými, uvedl, že politologii nevystudoval a odborné vyjádření zpracoval jako klasický historik (č. l. 533, 542). Na č. l. 545 uvedl, že obsah knihy bude každý čtenář posuzovat jinak a on nemůže vědět, jak, ale podle jeho názoru může u čtenářů přetrvat škodlivý dojem pramenící z vychvalování neonacismu, přičemž ze svého odborného hlediska se nedostane nad rámec svého odborného vyjádření já jako profesionální historik doteď nemohu zkonstatovat, že překlad odpovídá originálu, protože není s čím srovnávat . Téměř každou svou odpověď uvozuje či zakončuje větou podle mého názoru či je to můj dojem (č. l. 546 až 552). Takto vyjádřené názory svědčí o neutříbených a nejednoznačných odpovědích, založených jen na vlastních úvahách bez dostatku odbornosti.

59. Pokud jmenovaný původně zpracoval odborné vyjádření, to podle § 105 tr. ř. je v praxi považováno za listinný důkaz (srov. § 112 odst. 2 a § 213 odst. 1 tr. ř.). Při odborném vyjádření používá osoba, od které je vyžadováno, svých odborných znalostí, a proto ho může podávat v jednodušších případech i osoba, která je zapsána v seznamu znalců (znalec), anebo jiná fyzická nebo právnická osoba, která má potřebné odborné předpoklady. K posouzení složitější odborné otázky, která vyplývá z náročnosti odborného posouzení zkoumané skutkové otázky, je třeba přibrat znalce. Nejvyšší soud má za to, že za účelem podání obžaloby v této věci nepostačovalo pro závažnost věci jen odborné vyjádření, jak usuzoval důvodně i soud prvního stupně (avšak učinil to nevhodným způsobem), neboť bylo nutné přibrat ke zpracování znaleckého posudku nestranného a nepodjatého znalce. Náročnost odborného posouzení zde vyplývá z obtížnosti využití teoretických a empirických poznatků, které bylo třeba komplexním způsobem zpracovat, případně potřeby konzultací s dalšími odborníky různých oborů. Jestliže se obžaloba opírala jen o odborné vyjádření jediné osoby, která i sama dávala v průběhu posudku, že by bylo třeba posouzení z dalších profesí, šlo o postup, který byl v rozporu s podmínkami § 105 tr. ř.

60. Pokud soud prvního stupně přibral při hlavním líčení jako znalce PhDr. Jana Borise Uhlíře, Ph.D., kromě výhrad vůči pochybnostem o jeho podjatosti, jak jsou výše vyjádřeny, je nutné uvést i to, že soudy jeho znalecké závěry řádně nezvážily podle požadavku kritického hodnocení všech důkazů, včetně znaleckého posudku, a nehodnotily ho stejně pečlivě jako každý jiný důkaz. Protože ani znalecký posudek a priori nepožívá větší důkazní síly, měly ho tedy podrobit všestranné prověrce nejen právní korektnosti, ale i věcné správnosti, což zcela neučinily, zejména z potřeby hodnotit proces utváření znaleckého důkazu, včetně přípravy znaleckého zkoumání, opatřování podkladů pro znalce, průběhu znaleckého zkoumání, věrohodnosti teoretických východisek, jimiž znalec odůvodňuje své závěry, spolehlivosti metod použitých znalcem a způsobu vyvozování jeho závěrů. Vyvstanou-li pochybnosti o věcné správnosti znaleckého posudku (např. již výše zmíněná nepřesvědčivost znalcových závěrů, nemožnost sdělit odpovědi na některé otázky, apod.), byl soud povinen, v souladu se zásadou oficiality a zásadou vyhledávací (§ 2 odst. 4 a 5 tr. ř.), pokusit se odstranit vzniklé pochybnosti obstaráním důkazů dalších, případně postupem podle § 109, případ. 110 tr. ř.[srov. nález

Ústavního soudu ze dne 24. 7. 2013, sp. zn. I. ÚS 4457/12 (N 132/70 SbNU 221)].

61. Protože Nejvyšší soud, jak rozvedl, shledal, že řízení předcházející vydání přezkoumávaných rozhodnutí trpí závažnými procesními vadami, v důsledku nichž nebyl řádně zjištěn skutkový stav věci, o němž jsou stále důvodné pochybnosti pro závěr o vině i zproštění obviněných, dokazování bylo zatíženo podstatnou vadou v osobě znalce, který měl osobní vztah k přezkoumávané věci, a proto nemohl objektivně vypracovat ani znalecký posudek ani odborné vyjádření, z něhož jako stěžejního důkazu vycházela obžaloba, a neměl pro objasnění všech otázek, které bylo třeba zkoumat, potřebné znalosti, není prozatím pro skutkové ani právní závěry v řízení předcházejícím vydání přezkoumávaných rozhodnutí potřebný podklad. Proto Nejvyšší soud rozhodl tak, že podle § 265k odst. 1 tr. ř. zrušil usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 23. 1. 2015, sp. zn. 8 To 489/2014, a rozsudek Městského soudu v Brně ze dne 10. 9. 2014, sp. zn. 8 T 21/2014. Podle § 265k odst. 2 tr. ř. zrušil další rozhodnutí na zrušená rozhodnutí obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu. Podle § 265l odst. 1 tr. ř. a § 260 tr. ř. per analogiam věc vrátil státnímu zástupci Městského státního zastupitelství v Brně k došetření.

62. Se zřetelem na všechny výše zjištěné nedostatky Nejvyšší soud dospěl k závěru, že se věc vrací státnímu zástupci k došetření ve smyslu § 260 tr. ř. Pro takový postup jsou v předmětné věci splněny všechny zákonné požadavky, především proto, že po zrušení rozsudku nelze pokračovat v řízení před soudem, protože stěžejní důkaz, a to odborné vyjádření, případně navazující znalecký posudek zpracovala osoba, u níž jsou důvodné pochybnosti o podjatosti ve smyslu § 11 odst. 1, 2 zákona č. 36/1967 Sb., a tudíž o tento důkaz nelze skutkové ani právní závěry opírat. 63. V dalším řízení proto bude třeba za využití všech dostupných prostředků provést dokazování zaměřené na všechny znaky do úvahy přicházejících trestných činů. Zejména však bude nutné nejprve posoudit obsah předmětné knihy, a jiným znalcem, přičemž pro složitost věci bude nezbytné, aby šlo o zkoumání nejen z oboru politologie a historie se zaměřením na extrémistická hnutí, ale i z oboru školství a kultura, odvětví umění literární či odvětví jazykověda, případně též za pomoci odborníka na německý jazyk, v němž byly projevy v originále uvedeny, protože bude nutné i posoudit, zda překlad originálu odpovídá textu obsaženému v knize, který je jeho autory vydáván za autentický překlad

Hitlerových projevů. Nehledě na nutnost posouzení knihy i z literárního hlediska, případně dalších oborů, vyjde-li taková potřeba v průběhu zpracování posudku najevo. Protože se bude jednat o víceoborové znalecké zkoumání, nelze vyloučit, že bude vhodné přibrat znalecký ústav, neboť pro objasnění zvláště důležité skutečnosti vyžadující znalosti z různých oborů, je možno přibrat dva či více znalců z různých oborů i odvětví podle § 110 tr. ř. [srov. usnesení Krajského soudu v Košicích ze dne 25. 7. 1984, sp. zn. 2 T 18/84 (uveřejněné pod č. 29/1986 Sbírký soudních rozhodnutí a stanovisek), a zejména Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 26. 2. 1998, sp. zn. 4 To 70/98 (uveřejněné pod č. 20/2000 Sbírký soudních rozhodnutí a stanovisek)]. 64. Rovněž bude nutné, aby bylo dokazování zaměřeno i na posouzení toho (viz oddíl VI. shora), zda jsou osoby obviněných zapojeny do takových skupin, které vykazují napojení na hnutí, jak je předpokládáno u trestných činů podle § 403 a § 404 tr. zákoníku. Nelze vyloučit, že s ohledem na možnost skrytých tendencí bude potřeba, aby tuto okolnost posoudil znalec, protože bude nezbytné zkoumat zjišťované skutečnosti, např. i ty, které jsou již ve spisovém materiálu založené, z hlediska všech souvislostí i jednotlivostí, které pro řešení této problematiky mají význam. V dokazování tedy bude nutné pokračovat a shromáždit další důkazy, jak o tom svědčí požadavky nejvyššího státního zástupce uvedené v dovolání, a to i o napojení jednotlivých obviněných na extrémistické skupiny v České republice, případně v jiných zemích. 65. Vzhledem k tomu, že podle § 260 tr. ř. lze postupovat jen tehdy, když dosavadní řízení je zatíženo takovou procesní vadou, kterou nelze odstranit v řízení před soudem, je uvedené hledisko v přezkoumávané věci splněno. bude z důvodů shora uvedených nezbytné provádět další dokazování, které má význam pro náležité objasnění věci, jež může snadněji provést státní zástupce, než soud prvního stupně, a jde o okolnosti, bez nichž soud nemůže spravedlivě rozhodnout, a tyto skutečnosti mohly a měly být objasňovány již v přípravném řízení před podáním obžaloby. Ze všech těchto důvodů jsou splněny podmínky pro to, aby věc byla vrácena státnímu zástupci k došetření. 66. Podle uvedeného bude nutné provést úplné a dostatečné přípravné řízení, v němž budou objasňovány všechny vady, které byly v tomto rozhodnutí vytknuty a jejichž základ tkví v přípravném řízení. Orgány činné v trestním řízení přitom budou povinny postupovat v souladu s § 265s odst. 1 tr. ř. a dodržet pokyny, které jim Nejvyšší soud v tomto rozhodnutí uložil, především pak doplnit dokazování tak, aby na jeho základě mohla být učiněna skutková zjištění, o nichž nebudou důvodné pochybnosti, a to rovněž k otázce pachatelství a

spolupachatelství. V opačném případě pak bude nutné postupovat v souladu se zásadou in dubio pro reo. P o u č e n í : Proti rozhodnutí o dovolání není s výjimkou obnovy řízení opravný prostředek přípustný (§ 265n tr. ř.).

V Brně dne 25. 4. 2018

JUDr. Milada Šámalová
předsedkyně senátu